DE OOSTPOST.

LETTERKUNDIG, WETENSCHAPPELIJK EN COMMERCIEEL

NIEUWS- EN ADVERTENTIEBLAD.

PRIJS VAN INTEEKENING.

Per 6 maanden voor Soerabaya. . . . . ƒ 7.50
„ „ „ „ Java. . . . . „ 9.—
„ „ „ „ Buitenbezittingen. . „ 10.—
„ „ „ „ Nederland. . . . . „ 12.—
De OOSTPOST verschijnt elken *Maandag en Donderdag.*

MAANDAG 7 DECEMBER.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

De prijs der ADVERTENTIEN is ƒ 2.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het segel.
Advertentien met groote letter betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

No. 98. VIJFDE JAARGANG. 1857.

Het kan de aandacht onzer lezers niet ontgaan zijn dat de uitgevers van *de Oostpost* zich beijverd hebben om, zoowel met opzigt tot de staatkundige aangelegenheden, als tot gewigtige voorvallen op wetenschappelijk gebied, aan hun blad die uitbreiding te geven, welke de omstandigheden des tijds gedoogden; terwijl zij ook dikwerf, in het belang eener spoedige mededeeling der nieuwstijdingen, van de daargestelde telegraaf-correspondentie hebben gebruik gemaakt.

Het zal geen betoog behoeven dat aan deze uitbreiding groote uitgaven zijn verbonden, hetgene hen echter niet zal terughouden om nog grootere opofferingen in het belang van hun blad te doen, en een uitgebreider gebruik van de telegraaflijn te maken, zonder dat daarom de prijs verhoogd wordt.

Erkentelijk voor de bewijzen van goedkeuring, welke zij van velen onder hunne begunstigers hebben mogen ondervinden, durven zij zich vleijen dat een steeds toenemend aantal abonnenten en advertentien, hun het bewijs zal verschaffen, dat hun streven om beschaving te bevorderen en kennis te vermeerderen, bij het publiek wordt op prijs gesteld.

Geabonneerden, die niet voornemens zijn na ultimo van dit jaar hun abonnement voort te zetten, worden beleefdelijk verzocht daarvan aan de uitgevers mededeeling te willen doen, ten einde hun in staat te stellen de oplage tijdig te regelen.

De Uitgevers,
E. FUHRI & CO.

In ons nummer van heden voor acht dagen gaven wij de wenschelijkheid te kennen, dat het te dezer stede gevestigde departement der maatschappij TOT NUT VAN 't ALGEMEEN meerder werkdadig leven mogt aan den dag leggen, dan gedurende de laatst verloopene jaren daarbij is kunnen opgemerkt worden. Wij vestigden daarbij de aandacht op hetgene door andere departementen te Batavia en te Samarang is tot stand gebragt, en wel bijzonder op de aldaar opgerigte en met een aanvankelijk goed gevolg werkende SPAARBANKEN, en betoogden het nut dat ook te dezer stede, naar onze wijze van zien, van zulk eene instelling zoude te verwachten zijn.

Naar aanleiding van een en ander ontvingen wij van den secretaris van bet departement, eenen staat, inhoudende eenige opgaven van den finantieelen toestand van hetzelve, zoomede een statistiek overzigt van *de Javaansche Departementaalschool* en van de *departementale Boekerij,* met uitnoodiging om daaraan, tot opheldering van ons in den aanvang dezes genoemd schrijven, openbaarheid te geven.

Getrouw aan onzen stelregel, om bij eene bezadigde uiting van ons gevoelen omtrent hetgene voor verbetering en vooruitgang vatbaar is, ook het bestaande goed in vele zaken niet over het hoofd te zien, maar veeleer te doen uitkomen, voldoen wij volgaarne aan dit verzoek, zullende onze lezers bij inzage ontwaren dat het finantieel beheer steeds met de meeste naauwgezetheid is gevoerd geworden, iets waaromtrent voorzeker niemand hunner, en wij het allerminste, eenigen twijfel zal gevoed hebben.

FINANTIEEL OVERZIGT.

Jaren.	Sourabayasche mannelijke bevolking.	Sourabayasche Leden van 't Departement.	UITGAVEN. naar Nederland.	UITGAVEN. Bibliotheek.	UITGAVEN. Jav. School.	UITGAVEN. Totaal.	Saldo in kas.	School bevolking.
tot 1849	. . . .	. . . .	ƒ 3844	. . . .	. . . .	ƒ 6356		
1850	942	115	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	ƒ 439	
1851	862	81	„ 385	. . . .	. . . .	„ 488	„ 1479	
1852	990	156	. . . .	ƒ 107	. . . .	„ 520	„ 1579	
1853	1032	165	„ 485	„ 110	ƒ 617	„ 1097	„ 1989	62
1854	1052	144	„ 808	„ 12	„ 320	„ 535	„ 1804	83
1855	1080	111	„ 450	„ 68	„ 562	„ 889	„ 1930	87
1856	1133	88	. . . .	„ 76	„ 499	„ 1101	„ 1875	99
1857	1160	80	. . . .	„ 50	„ 395	„ 982	„ 866	100
Onder ult. October			ƒ 5472	ƒ 423	ƒ 2393	ƒ 11918		

Recapitulatie.

Als support naar Nederland gezonden,	ƒ 5472.—
Uitgegeven voor vergaderingen, feesten muzijk, enz.	„ 2014.—
voor de Javaansche school 1853—1857.	„ 2393.—
„ de teekenschool . . 1834—1840.	„ 542.—
„ geschenken en eereblijken.	„ 208.—
„ de Bibliotheek	„ 423.—
Saldo in kas op ult. October	„ 866.—
	ƒ 11918.—

Zijnde laatstgenoemd cijfer door de leden aan contributien bijgedragen.

De geachte inzender vestigt vervolgens onze aandacht op de nog steeds bestaande, van wegen het departement in 1853 opgerigte, *school voor de Javaansche en Maleische talen.*

Deze school wordt gehouden in het Gouvernementsschoolgebouw, vier achtermiddagen per week van 2 tot 5 uren. Op die school worden gratis toegelaten kinderen van europeanen, inlanders, chinezen en andere vreemde oosterlingen, onverschillig van welken rang of stand de ouders zijn. Alle maatschappelijk onderscheid en alle dogmatisch onderwijs wordt geweerd.

Het getal ingeschrevene leerlingen bedroeg gedurende dit jaar:

in Januarij	110.	in Junij. . . .	115.
„ Februarij	119.	„ Julij	114.
„ Maart . .	121.	„ Augustus .	107.
„ April . .	125.	„ September.	101.
„ Mei . . .	120.	„ October . .	110.

De *Leesbibliotheek* van het departement had uitgegeven de volgende getallen boekwerken:

in 1852 . .	943.	in 1855 . . .	837.
„ 1853 . .	868.	„ 1856 . . .	836.
„ 1854 . .	915.	„ 1857 . . .	620.

Onder ultimo October waren in rondlezing 54 boekwerken.

Als reden waarom nog geene pogingen zijn aangewend om te dezer plaatse, even als elders, eene *spaarbank* op te rigten, wordt opgegeven de veronderstelling dat er te Soerabaya *niets* te besparen valt, door die klasse, waarvoor zulk eene instelling kan dienen en de *geldhandel* overigens veel voordeeliger is te achten.

Zoo als wij hier boven aangemerkt hebben, leveren deze opgaven het bewijs op van het volkomen rigtig beheer der geldelijke aangelegenheden van het departement, maar hebben zij *ons* nog geenszins overtuigd dat hetzelve een werkdadig leven vertoonde, geëvenaard aan de behoeften des tijds, en aan den zich meer en meer uitbreidenden werkkring der Maatschappij in het moederland. Integendeel toonen de opgaven zelve aan dat, bij eene steeds toenemende mannelijke bevolking dezer stad, het aantal leden van het departement in de laatste jaren eene geleidelijke vermindering heeft ondergaan.

Hoe lofwaardig de pogingen tot instandhouding *der Javaansche school* en *Leesbibliotheek* ook mogen zijn, slechts zeldzaam (de geschiedenis van het departement zelve leert het) is de ijver van éénen enkelen genoegzaam om eene instelling als de Maatschappij *tot Nut van 't Algemeen* aan haar doel te doen beantwoorden. Daartoe behoort ijver en overeenstemming van meerderen, daartoe is een jaarlijksch offer in geld niet genoeg; daartoe is het noodig dat bij velen de vruchten van verstand en hart met dit offer gepaard gaan, en niet renteloos blijven liggen.

De zoo even medegedeelde oordeelvelling omtrent het doelmatige der oprigting eener *spaarbank* moge die van het Bestuur van het departement zijn, voorzeker is zij niet uitgegaan van de meerderheid der leden.

Te Batavia en Samarang werken die instellingen met vrucht: het zoude te verwonderen zijn, indien op die plaatsen eene klasse onder de bevolking bestond, welke daaruit nut trok, terwijl die hier niet te vinden zoude zijn: de proef daarvan is, voor zoo verre ons bekend is, nimmer genomen. Voor velen, ja, is *de geldhandel* voordeeliger, doch onzes inziens is het juist de taak der Maatschappij om het onzedelijke en gevaarlijke van den woeker langzamerhand in het oog te doen vallen, en ook daardoor verbetering, verlichting en beschaving onder de mindere klasse te verspreiden.

Wij erkennen gaarne dat het niet gemakkelijk valt éénmaal gevestigde misbruiken te keer te gaan, maar dat daartoe tijd, ijver en overreding vereischt worden; doch even waar is het, dat, indien de oprigters der Maatschappij zich door vooroordeel en bezwaren hadden laten afschrikken, die oude en zegenrijke instelling nimmer ware geworden, wat zij steeds toont te zijn.

Namens de redactie,
E. FUHRI.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANT

van den 2den *December* 1857, N°. 96.

Bij Koninklijk besluit van den 6den Augustus 1857, no. 54, zijn benoemd tot ambtenaren voor de dienst van het boschwezen in Nederlandsch-Indie, de heeren J. W. H. Cordes en G. Schilthuis.

Bij Koninklijk besluit van den 18den September 1857, no, 69, is de Oost Indische ambtenaar A. C. J. de Wilde, laatstelijk ambtenaar ter beschikking van den resident van Palembang, thans met verlof in Nederland, op zijn verzoek, eervol uit 's lands dienst ontslagen.

Bij depêche van Zijne Excellentie den Minister van Kolonien, van 22 September 1857, La. H. no. 3/[illegible], is aan het Indisch bestuur mededeeling gedaan van de benoeming van den heer J. P. Rodner, tot Nederlandschen vice-consul te Rio de Janeiro.

Civiel Departement.

BENOEMD:

Tot lid in den raad van justitie te Batavia, het lid in den raad van justitie te Soerabaija mr. F. B. van Leeuwen.

Tot lid in den raad van justitie te Soerabaija, de substituut officier van justitie bij den raad van justitie te Samarang mr. G. F. Essers.

Tot zoutverkoop-pakhuismeester te Pasoeroean, de bootmeester aldaar F. L. Esser.

Tot leden van de subkommissie van onderwijs in de residentie Riouw, de heeren H. Raat en P. Munnich.

Schutterijen, enz.

BIJ DE SCHUTTERIJ TE BATAVIA.

ONTSLAGEN:

Eervol, de kapitein auditeur Mr. A. J. Swart.

BENOEMD:

Tot 2den luitenant auditeur, de 2de luitenant mr. D. L. F. de Paulij.

Bij de Schutterij te Samarang.

ONTSLAGEN:

Eervol, wegens vertrek, de kapitein adjudant W. C. Braakman.

Op zijn verzoek, eervol, de officier van gezondheid der 1ste klasse W. F. Steentra Toussaint.

Op zijn verzoek, eervol, de 2de luitenant Abas Mohamat Lebé.

Militair Departement.

VERLEEND:

Een 2jarig verlof naar Nederland, aan den majoor der Infanterie L. Rijsendaal, commandant van het corps pupillen.

Marine Departement.

VERLEEND:

Een 2jarig verlof naar Nederland, wegens siekte, aan den kapitein luitenant-ter see, chef van het beheer over de gouvernements schoeners en kruisbooten N. baron Gansneb genaamd Tengnagel.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING

Op Dingsdag den 8sten December.
Voor de toko van den Maleijer Mohamat Tair te kampong Baroe.
Op Woensdag den 9den December.
Voor de toko van den heer D. D. van Boeckholtz in de Chin. kamp.
Op Donderdag den 10den December.
Voor de woning van den heer F. Rust te Denoijo.
Op Vrijdag den 11den December.
Voor de woning van den heer H. J. Lion te Gatottan.

ADVERTENTIEN.

STERFGEVALLEN.

Heden overleed, na aan eenen *ZOON* het levenslicht te hebben geschonken, mijne geliefde echtgenoote C. M. J. HAMAKERS.

SOERABAYA, G. A. BERGMANS.
28 *November* 1857. (805)

VENDUTIE

Op Zaturdag den 12den December a. s.

Zal door D. D. BOECKHOLTZ, te Grissee worden verkocht EEN HALF AANDEEL IN EEN HUIS en ERF, gelegen in het Chinesche kamp aldaar, bij de verponding geregistreerd onder N°. 20, toebehoorende aan Go KONGSOK. (820)

VENDUTIE

Op Maandag den 14den December 1857.

Ten huize van Ds. A. VAN DAVELAAR, van eenen netten INBOEDEL, bestaande uit: **Mahonyhouten Banken, Stoelen, Tafels, Kasten, Knapen,** enz., **Meubels van Jattie** en **Eikenhout; Spiegels, Schilderijen, Tafel-, Muur-,** en **Hang-Lampen** enz.
Een span **Wagen Paarden.** (815)

VENDUTIE WEGENS VERTREK.

Op Dingsdag den 15den December.

Ten huize van den WelEdel Gestrengen Heer Luitenant kolonel MAIER, van SPIEGELS, SCHILDERIJEN, BANKEN, TAFELS, STOELEN, en hetgene verder te voorschijn zal worden gebragt. (806)

VENDUTIE

Op Woensdag den 16den December aanstaande.

Zullen te Probolingo op publieke vendutie worden verkocht, de roerende en onroerende GOEDEREN uit den boedel van wijlen den Heer H. K. WILLEMS, door

Den Testamentairen Executeur,
PROBOLINGO, J. W. CONDOO.
den 6 *December* 1857. (822)

TE KOOP

Een compleet **Daguereotype Toestel** met grooten voorraad nieuwe platen en lijsten.
Te bevragen bij
(810) E. FUHRI & CO.

TE KOOP

Een zoo goed als nieuwe VICTORIA WAGEN, *Europeesch maaksel.* Te bezigtigen en te bevragen bij
(802) P. KERVEL & CO.

VERKRIJGBAAR IN DE STADS APOTHEEK.

WURMMUISJES, (WORM COMFITS).
PATE PECTORALE DE REGNAULD.
ELIXIR ANTIGLAIREUX.
SIROP ANTISPASMODIQUE.
SIROP DE SARSEPAREILLE DE QUET.
SIROP PECTORAL DE LAMOUROUX.
ESSENCE DE SARSEPAREILLE.
BAUME DE CORVISART.
MURRAY'S FLUID MAGNESIA.
WOODHOUSE'S BALSAM OF SPERMACETI.
FRANSCHE en ENGELSCHE CLYSOPOMPES.
(804) **C. ROSEMEIER.**

EENE DRAAIBANK

Met toebehooren. Europeesch maaksel. Te bezigtigen bij
(752) E. FUHRI & CO.

ONTVANGEN

BIJ

DE STURLER & FAGNOTTI.

ROOK SPEK in vaatjes.
ST. NICOLAAS GOED.
DEVENTER, SNIPPER, SECRETARIS, SUKADE } KOEK in blikken en in fleschen.
ALLERLEI SUIKER GOED.
dito THEE BANKET.
PUIKE HAMMEN, enz. (816)

PAS ONTVANGEN.

VERSCHE ZALM.
„ KABELJAAUW.
„ YLBOT.
„ MAKREEL.
„ HOMMERS.
„ OESTERS.
(813) Bij **PEREIRA & CO.**

PSALMEN EN GEZANGEN.

In rood marokijn, verguld op snede, in klein formaat.
Zeer geschikt voor een geschenk, à *f* 6.— rec.
(807) E. FUHRI & CO.

PAS UITGEPAKT.

Een aller fraaist factuur SPEELGOED VAN BLIK, in doosjes en enkele stukken, FONTEINEN voor EAU DE COLOGNE.
(814) Bij MARTENS & CO.

VERKRIJGBAAR:

Indische Zak-Almanak 1858 met een los waschboekje . . . . *f* 2.— rec.
Almanach comique. 1858. . . » 2.— »
Almanach pour rire. 1858. . . » 2.— »
(800) **E. FUHRI & CO.**

IJS.

Verkrijgbaar bij de ondergeteekenden tegen 10 cents per pond, van des morgens 8 tot des avonds 8 ure.
(781) PEREIRA & CO.

WISSELS OP AMSTERDM.

(518) Bij SCHIMMELPENNINCK & CO.

WISSELS OP NEDERLAND.

(554) Bij RUYL CRAMER & CO.

WISSELS OP AMSTERDAM.

(758) Bij B. J. VAN ECK & CO.

BESTE ENGELSCHE

MERKINKT.

à *f* 1.— Rec. het fleschje. Bij
(818) E. FUHRI & CO.

EUROPESCHE METSELSTEENEN.

Verkrijgbaar bij
(798) RUYL CRAMER & CO.

Zijn in het licht verschenen bij E. FUHRI & Co, *te Soerabaya:*
Verkort reglement voor de bajonet schermkunst. . . . . *f* 1.— rec.
Over het verbeterde infanteriegeweer. „ 1.— „
(771)

f 20,000.--

In leen te bekomen onder hypotheek of twee solide borgen. Inlichtingen te bekomen bij E. FUHRI & Co.
(818)

234ste Staats-Loterij.

De loten voor deze trekking zullen na aankomst der volgende mail bij de ondergeteekenden à contant tegen de hierbij opgegeven prijzen verkrijgbaar zijn:
Een heel lot . . . . *f* 100.—
„ half lot . . . . „ 50.—
„ vijfde lot . . . . „ 20.—
„ tiende lot . . . . „ 10.—
(801) **E. FUHRI & CO.**

f 6500.—

Onder solieden borgtogt, verkrijgbaar bij
(803) C. ROSEMEIER, qq.

WEDEROM ONTVANGEN.

PUIKE NIEUWE GRASBOTER.
(790) Bij KARTHAUS & MELCHERS.

OVERHEERLIJKE BOTER.

(819) Bij DE STURLER & FAGNOTTI.

BIJ E. FUHRI & CO.

Microscopen, balansen, gewoon en medicinaal gewigt, fraaije staande en **hangklokjes,** loopende acht dagen, **verrekijkers, thermometers, tooverlantaarns, dominospellen, dobbelsteenen, schimmelspellen, étagère-voorwerpen, groen gordijnlinnen** met **spanhaken** en **katrollen, ivoren lunds potlooden, zilveren potloodhouders, enz.** (765)

WORDT GEVRAAGD

Een KLERK, bekend met eenig administratie werk, en eene goede hand schrijvende.
Gelieve zich te adresseeren
(821) Bij F. J. H. BAIJER.
SOERABAYA, 7 *December* 1857.

JAVA BODE.

De Ondergeteekenden, Mede-Eigenaren van het dagblad *de Java-Bode*, hebben de eer te berigten, dat de Maatschap tot uitgifte van genoemd Blad, voor gezamenlijke rekening met den Heer W. BRUINING, door opzegging van laatstgemelde, op ultimo December aanstaande ontbonden zijnde, deze onderneming voor hunne rekening op dezelfde wijze zal worden voortgezet ter drukkerij van den Eerst-Ondergeteekende, die even als vroeger met de Administratie van het blad zal blijven belast.

H. H. Inteekenaren op *de Java-Bode*, die geneigd zijn met hun abonnement voor het eerste halfjaar 1858 voort te gaan, worden beleefd verzocht, hiervan zoo spoedig mogelijk aan den Eerst-Ondergeteekende kennis te geven, en hem de gelden daarvoor *Franco* toe te zenden, opdat de Uitgevers in staat gesteld mogen worden, de oplage bij tijds te regelen.

PRIJS VOOR HET EERSTE HALFJAAR.

voor Batavia. . . . . *f* 12,50
„ Java. . . . . „ 15.—
„ de Buitenbezittingen. . . . . „ 17,50
„ Nederland. . . . . „ 22,50

BATAVIA, **H. M. VAN DORP.** (774)
14 *November* 1857. **VAN HAREN NOMAN & KOLFF.**

De Inteekening en storting voor dit Blad kan ook geschieden bij V. H. NOMAN KOLFF & Co te Samarang en E. FUHRI & Co te Soerabaya.

SOERAT KABAR

BAHASA MELAYOE.

Brapa kalie orang minta sama kita orang kaloewarken lagie itoe soerat kabar, dari sebab itoe kita orang maoe kaloewarken lagie moelaie taoon 1858 begimana atoerannja dalem taoon njang soeda; mangka orang orang njang soeka ambil itoe soerat kabar, bolee bilang dan tarook tanda tangannja di *Batavia* sama toewan VAN HAREN NOMAN & KOLFF, dan di *Samarang* sama toewan VAN HAREN NOMAN KOLFF & Co, dan di *Soerabaya* sama
Toewan E. FUHRI & Co.

Harganja njang satenga taoon dengen di kirimken di pos. . . . . *f* 6.— rec.
di Soerabaya . . . . „ 5.— „

Manka itoe oewang harganja moesti di baijar lebee doeloe; kaloe di kirim di pos, soeratja moesti di baijar sama orang njang kirim. (791)

In eene APOTHEEK op eene der hoofdplaatsen van Java wordt gevraagd een PROVISOR of BEDIENDE, bewijzen van bekwaamheid kunnende produceren. Adres Lett. A. P. bij de heeren E. FUHRI & Co te *Soerabaija.* (809)

Iemand van middelbaren leeftijd, bewijzen van probiteit en activiteit kunnende produceren en in staat tot het aanbrengen van fondsen, wenscht zich te associëren of wel eene bestaande zaak over te nemen: in het éérste geval is hij bereid, om zich zoo noodig, met boekhouding en correspondentie te belasten. Onder belofte der stipste geheimhouding, worden reflecterenden verzocht zich onder de letters H. G. J., aan het bureau van den *Oostpost* te willen wenden. (792)

HOLLOWAY'S ZALF EN PILLEN.

WONDERBARE GENEZING VAN ZEERE BEENEN.

CORNELIS DE W.. te *Samarang* leed gedurende acht-en-twintig jaren aan zeere beenen; somtijds zoo erg dat de pijn bijna onlijdelijk was, daar zij geheel met wonden en wild vleesch overdekt waren. Zijne vrienden hadden sedert lang de hoop opgegeven van hem het gebruik zijner ledematen te zien weder krijgen, daar hij in zulk een beklagenswaardigen toestand verkeerde en de doctoren zijne ziekte ongeneeslijk verklaarden. Hij had echter van verschillende zijden gehoord van de weldadige uitwerking in dergelijke gevallen door de HOLLOWAY'S ZALF en PILLEN, te weeg gebragt en besloot daarmede insgelijks eene proeve te nemen. Na een gebruik van slechts weinige weken, gevoelde hij zich werkelijk beter en toen bij dit twee en eene halve maand had volgehouden, was hij geheel genezen, na 28 jaren lang kreupel te zijn geweest.

Verkrijgbaar à Contant bij E. FUHRI & Co, te Soerabaya, tot de ondervolgende prijzen:

DOOZEN PILLEN van *f* 1.— *f* 3.— en *f* 5.—
POTTEN ZALF „ „ 1.— „ 3.— „ „ 5.—

SOERABAYA, den 7den December 1857.

— De levering van victualie voor de gouvernements schoeners en kruisbooten alhier en te Grissee gestationeerd, alsmede de behoefte voor de verschillende departementen, de posterijen, policie, djaijang-secars, pradjoeri ts, gevangenen, kettinggangers en bannelingen, alsmede voor de van gouvernements-wege verpleegd wordende publieke vrouwen, voor het jaar 1858, is bij uitbesteding aangenomen, voor de volgende prijzen: Rijst *f* 2, padie *f* 5, gedroogde visch *f* 12 per 100 Amst. ponden, arak ½ duit per kan. Het bakken van hard scheepsbrood ½ duit per 100 Amst. ponden; versche klapperolie 80 duiten, lampen-klapperolie 70 duiten, djarakolie *f* 1,20 per kan; inlandsche metzelsteenen *f* 110 per 10,000 stuks, Bataviasche vloertegels *f* 40, Soerabayasche dito *f* 10 per 100 stuks; dakpannen *f* 10, bengaalsche dito *f* 40 per 1000 stuks; metzelkalk *f* 7 per koijang; levering van gras voor de postpaarden 40 duiten per ration van 65 pond.; voeding voor de dwangarbeiders, enz. 13 duiten per hoofd daags.

— Laatstleden Vrijdag stonden ter rolle van strafzaken van den Raad van Justitie alhier teregt, A. C. Gunsch en de chinees Teh Kong Yam. Volgens de acte van beschuldiging heeft laatstgenoemde, destijds curator over den persoon en goederen van zijnen vader, nu wijlen den Luitenant der chinezen Teh Sien, *in die hoedanigheid* ten behoeven van zijnen mede beklaagde gepasseerd eene notarieele obligatie, groot *f* 8500; met erkentenis van de waarde daarvoor in contanten te hebben genoten; terwijl het later is gebleken dat de beklaagde Gunsch wel verre van opgemeld bedrag aan den vader van zijnen mede beklaagde in contant geld te hebben geleend, zich die obligatie had doen afgeven, om in den boedel van Teh Sien eventueel zijn regt te kunnen doen gelden op eene som van *f* 2500 welke Teh Kong Yam in zijn privé hem verschuldigd zoude zijn, en met de overige *f* 1000 eene schuld te betalen van Teh Kong Yam, mede in zijn privé, aan zekeren C. v. R. . . . . . , hebbende de beklaagde Gunsch van gemelde obligatie in regten gebruik gemaakt.

Het openbaar Ministerie zag in deze handelingen van de beklaagden het misdrijf van valschheid in een authentiek geschrift en opligting, door het gebruik maken van valsche stukken, en requireerde de schuldigverklaring der beklaagden en hunne veroordeeling, voor zoo verre Gunsch betreft tot eerloosverklaring, tuchthuisstraf voor zes jaren en bannissement voor gelijken tijd; en wat Teh Kong Yam aangaat tot dwangarbeid in den ketting buiten Java voor tien jaren, beiden na voorafgaande tentoonstelling.

Nadat de verdediging der beklaagden door de advokaten Mrs. Sandenbergh Matthiessen en Kooijman was voorgedragen, bepaalde de Raad de uitspraak in deze zaak op Vrijdag den 11den dezer.

BATAVIA. — Den 26sten November is alhier ter reede van Japan aangekomen het Nederlandsche schip *Anna Digna*, gezagvoerder C. Ouman. Loopende geruchten deelen mede, dat de handel op dat rijk thans is opengesteld. Met genoemden bodem zijn alhier aangekomen de officieren en manschappen der Nederlandsche marine, die, gedurende eenigen tijd, aan de japannezen onderrigt in het stoomwezen hebben gegeven, en aan wie door de japansche regering daarvoor eene milde belooning moet zijn toegekend.

— Op den 28sten November is Z. E. de luitenant generaal, adjudant des konings in buitengewone dienst, commandant van het Indisch leger, van H. D. inspectiereis over Java. in het hoofdkwartier te Weltevreden, teruggekomen.

— Men schrijft ons van Buitenzorg:

Op den 27sten dezer overleed alhier, in den hoogen ouderdom van ruim 74 jaren, de gepensioneerde hoofdambtenaar Mr. J. H. Tobias, ridder der orde van den Nederlandschen leeuw. Zijn stoffelijk overschot is, den volgenden dag, ter aarde besteld. Wij hopen spoedig in de gelegenheid te zijn, eenige bijzonderheden omtrent het leven en de diensten van dezen geachten ambtenaar in ons blad te kunnen opnemen.

(*Java Bode.*)

RIOUW. Den 2den October is alhier aangebragt een nabij Poeloe Trong in zee opgevischte Bengalees, zich noemende Naseroen. Volgens zijn voorgeven, was hij schepeling geweest aan boord van het onder Engelsche vlag varende schip Nawab en door den gezagvoerder van het selve over boord geworpen, nadat deze alvorens zijnen broeder, die tandil (bootsmansmaat) aan boord van dat schip was, zoude hebben dood gestoken.

Het bestuur heeft Naseroen aan de Britsche autoriteit te Singapoera opgezonden.

— Op het vernemen, dat eene van Lingga naar Singapoera bestemde praauw in straat Boelan door twee sampangs poekat, bemand met chinezen en inlanders, was aangevallen, zijn den 11den October drie gewapende sampangs van hier, ter opsporing van die rooversvaartuigen, uitgezonden, doch onverrigter zaka teruggekeerd.

— In den nacht van den 18den op den 19den October, is de mailboot *Koningin der Nederlanden* op hare terugreis van Singapora, te Troemboe Raija, een der noordelijkste reeven van Poeloe Soree, aan den grond geraakt, doch in den morgen van den 19den, met behulp van Z. M. stoomschip *Celebes*, weder vlot gekomen.

ZUID- EN OOSTER-AFDEELING VAN BORNEO. Op den 1sten November is, na eene kortstondige ongesteldheid, in den ouderdom van ruim 90 jaren, te Martapoera overleden de sulthan van Bandjermasin, Adam Alwassikh Billah.

(*Jav. Courant.*)

GRISSEE 2 Dec. — Heden nacht ten 4 ure is er door onvoorzigtigheid in de kampong Demoro nabij Grissee brand ontstaan. Door de spoedig aangebragte hulp, zijn er slechts 2 bamboezen huizen verbrand.

(*Soer. Nieuws- en Adv. blad.*)

NEDERLAND.

TEXEL, 2 Oct. Eenige dagen geleden, des namiddags ten 4 ure, verliet de stoomboot *Texel*, varende tusschen *Texel* en het Nieuwe Diep, de haven van eerstgenoemde plaats, ten einde als naar gewoonte naar het Nieuwe Diep te stoomen. Het woei hevig uit het Zuiden en Z. Z. O. waardoor men, op de Texelsche kust lager wal had, zoodat de zee daar zeer onstuimig was, en het spatten derselve over de dijken heên sloeg. Nadat men een ¼ uurs had gestoomd, ontwaarde de kapitein van de boot (de Heer F. Metz) eene in zinkenden staat verkeerende sloep, waarop hij onmiddellijk aanhield. Naderbij komende, werd van uit die sloep door middel van aan een stok gebonden doeken, en van een vlag boven aan het zeil, geseind. Ondanks het ruwe weder en de holle zee, wordt aan boord van de boot in allerijl alles beraamd en ingespannen om de sloep, die vol menschen was, te naderen, terwijl de kapitein de zijnen zoo noodig aanmoedigt door te zeggen: „die menschen moeten wij redden of zij zijn verloren; houdt er op aan!" Men nadert, en de kapitein geeft op het juiste oogenblik order, om de machine te stoppen en heeft het geluk de schepelingen te redden, zijnde de Heer kommandant Gobius met 13 manschappen. Even te voren was de sloep geheel op zijde geslagen, en half vol water geraakt, hetgeen aan sommige matrozen, die niet meer aan het lijf hadden dan een hemd en onderbroek, als zijnde met mooi weer uitgegaan, doch door het slechte weder overvallen, het verblijf in de sloep zeer onaangenaam maakte, terwijl allen overigens niets dan den dood voor oogen hadden. De dijk van het Oude Schild was als bezaaid met menschen, die echter geene hulp konden aanbrengen, en elk oogenblik met angst het omslaan der sloep te gemoet zagen, maar ten laatste tot hunne vreugde de redding door de stoomboot *Texel* mogten aanschouwen. Ervaren zeelieden verklaarden, dat zij aan de redding aanvankelijk twijfelden, wijl de sloep somtijds door de hooge zee boven de boot uitkwam en een oogenblik, passagier op de boot, verklaarde dat de tafels in de kajuit der stoomboot, het onderst boven zijn geslingerd, en met het plat of blad op de zitbanken nederkwamen. Zoo werkten de harde wind en het holle water, waarom men als bijna zeker mag stellen, dat de Heer kommandant Gobius, die overigens allen moed, bekwaamheid en bedaarheid aan den dag legde, met zijne manschappen aan lager wal geraakt en omgeslagen zou zijn, bij aldien de kapitein der stoomboot *Texel* het niet had gewaagd, om pogingen tot redding aan te wenden, die dan ook met gelukkig gevolg zijn bekroond geworden.

ZWOLLE, 3 Oct De scheepvaart heeft hier sedert geruimen tijd een zeer treurig en kwijnend aanzien. De beurtschippers op Amsterdam o. a. hebben zelden behoorlijk vracht en is het in de laatste drie maanden geen zeldzaam verschijnsel geweest, dat de meesten hunner als het ware zonder vracht terug kwamen en hunne ontvangst van *f* 3 tot *f* 10 bedroeg. Deze week is zelfs iemand geretourneerd met *f* 1.50 ontvangst, zoodat het er voor dezen tak der industrie, door welke oorzaak dan ook, alhier niet zeer opbeurend uitziet.

FRANKRIJK.

— De jury heeft eindelijk uitspraak gedaan in de zaak van den diefstal ten nadeele van den Noorder spoorweg. Parot is vrijgesproken. Carpentier, Grellet en Guerin zijn daarentegen schuldig verklaard. De beschuldiging van valschheid in onderhandsche geschriften en diefstal met braak, werd daarbij, ter zijde geschoven. Diensvolgens werden Carpentier en Grellet ieder tot 5 jaren en Grellet tot 8 jaren gevangenisstraf veroordeeld, bepalende het vonnis dat zoowel de drie vorengenoemde als Parot, de gestolen actien zullen moeten teruggeven.

— In een zeer uitvoerig gemotiveerd vonnis heeft de correctionnele regtbank te Parijs de uitgevers en drukkers van het werk van Sue: „*Les Mystères du Peuple*" als hebbende zich door de uitgaaf van dat werk schuldig gemaakt aan aanranding der goede zeden en der Katholijke godsdienst, opruijing der burgers tegen elkander, apologie van daden door de strafwet als misdaden en misdrijven gekwalificeerd, aanvallen tegen het beginsel van eigendom, aansporing tot haat en verachting der regering, veroordeeld een der uitgevers, La Chastre tot een jaar gevangenisstraf en 6000 frs. boete, den andere Chabot de Fontenay, tot 2 maanden gevangenisstraf en 200 frs. boete, en den drukker, de wed. Dondey-Duprè, tot eene maand gevangenisstraf en 1000 frs. boete, alsmede tot de vernietiging van de clichés en van al de in beslag genomen exemplaren van het werk. Daar Sue tijdens de instructie is overleden, is de actie tegen hem vervallen.

— Op den spoorweg van Nantes zijn twee treinen tegen elkander aangeloopen, ten gevolge waarvan een aantal waggons verbrijzeld en eenige personen gekwetst zijn.

— Volgens de *Echo de Vesone* prijken de lindeboomen, de acacia's, de olm en meer andere boomen weder met nieuw groen, even als in de lente; ook staan er de kastanjeboomen voor de tweedemaal in bloei. Door het Lyonsche dagblad *le Salut public*, wordt vermeld, dat een kersenboom en twee peerenboomen te St. Georges de Reneins in vollen bloei staan en dat een vijgenboom voor den tweeden keer volkomen zijne vruchten draagt.

— In de departementen du Var en la Gironde hebben zich verschillende vereenigingen tegen den ongehuwden staat gevormd. Elk lid van die vereeniging is verpligt tot eene maandelijksche bijdrage, door middel van welke, gepaard met twee jaarlijksche loterijen, op het einde van het jaar een kapitaal gevormd wordt, waaruit twee of drie meisjes, door het lot daartoe aangewezen een huwelijksgift zullen bekomen.

— Dezer dagen heeft te Parijs eene zeer belangrijke proefneming plaats gevonden. Men herinnert zich dat, eenige jaren geleden, een vreemdeling, Philips genaamd, beweerde een middel te hebben uitgevonden ter voorkoming van brand. Eene proefneming had plaats op het Champs de Mars, doch beantwoordde volstrekt niet aan de verwachting. De Heer Carteron, Fransch scheikundige, heeft dezer dagen een chemisch preparaat, een zout uitgevonden, dat allezins aan het oogmerk voldoet. Voortaan zal men voor geen brand meer behoeven te vreezen en even gerust in eene houten als in eene ijzeren woning kunnen slapen. Dit zout, vermengd met het stijfsel waarvan de bleeksters zich bedienen, maakt het daarin doorgehaalde waschgoed onbrandbaar. Bij voorbeeld: Men leest des avonds in bed, doch plaatst toevallig de kaars te digt bij de gordijnen; deze vatten in een oogenblik vlam; het vuur bereikt de zoldering en zonder spoedig aangebragte hulp, altijd ten koste van het huisraad, staat de woning in vlammen. Wanneer nu de gordijnen in het stijfsel van den Heer Carteron zijn doorgehaald en men het licht zoodanig plaatst dat zij vuur moeten vatten, zal de vlam dat gedeelte van de gordijn, dat met de kaars in aanraking is gebragt, verbranden, er een gat in maken, doch de stof zelve zal geen vlam vatten, en het vuur zich niet aan het overige gedeelte van de gordijn mededeelen. Deze ontdekking is van te meer belang, wanneer men bedenkt, hoe vele ongelukkige vrouwen in de folterendste pijnen bezweken, omdat eene vonk op haar kleed was gevallen. Hoe vele arme kleinen zijn niet deerlijk verbrand, omdat zij zich al spelende van lucifers hebben meester gemaakt! Er gaat bijna geen dag voorbij, of men hoort spreken van deze ongelukken, die alle moeders schrik aanjagen. Voortaan is de herhaling van deze ongelukken onmogelijk. Het zout van den Heer Carteron kan gemengd worden met olie en waterverw en eene laag is voldoende om eene plank onbrandbaar te maken. Het vermengt zich ook met de lijm van het papier, dat daardoor evenzeer voor verbranding wordt behoed. Eindelijk dient het nog tot bewaring van het hout, door middel van inspuiting. Ook voor schouwburgen, alwaar zoo vele brandbare voorwerpen voorhanden zijn, is deze nieuwe ontdekking van groot belang. Bij de proefneming, welke te Sablonville, in de gemeente Neuilly, plaats vond, waren verscheidene aanzienlijke personen tegenwoordig. In het midden van een uitgestrekt terrein had men een kleinen schouwburg opgerigt met alles wat daartoe behoort. In gewone omstandigheden zou dit als pik gebrand hebben. Ongeveer de helft van het tooneel werd besproeid met zeven of acht kannen terpentijn; vervolgens werd er de brand in gestoken. De vlammen, door den wind aangewakkerd, verspreidden weldra een hevigen gloed, zoodat de hitte op tien schreden afstands ondragelijk was. Eindelijk was de terpentijn verbrand, maar het tooneel was staande gebleven. Die gedeelten van de coulissen, enz., welke met terpentijn waren bevochtigd, waren verkoold geworden, doch het vuur had zich niet medegedeeld aan die deelen, welke niet met dit vocht waren bestreken; al de balken, enz., waren ongedeerd gebleven. Verscheidene andere proeven werden genomen en met niet minder gunstigen uitslag bekroond. Eerstdaags zullen nieuwe proefnemingen op grootere schaal plaats hebben.

— Te Versailles zijn twee broeders voor een jaar op denzelfden dag gehuwd met twee zusters. Voor eenige dagen begaven zij zich gezamentlijk naar het stadhuis, om de geboorten van hunne kinderen aan te geven, zijnde hunne vrouwen op denzelfden dag bevallen.

DUITSCHLAND.

— Pruissen telt ten minste 710 tabaks-fabrieken met 15.131 arbeiders, onder welke 6590 vrouwen en kinderen.

— Onder de zeldzaamheden der wereld van het rijke Duitschland, welke op de tafel van den Koning van Wurtemberg vereenigd waren, bij gelegenheid van de bijeenkomst der Keizers van Frankrijk en Rusland, komt ook voor de beroemde rozenwijn, waarop de vrije stad Bremen teregt zoo trotsch is. Alleen de burgemeesters dier stad nemen van dien wijn eenige weinige fleschen voor hun eigen gebruik af, of om die aan vorsten ten geschenke te zenden. De geschiedenis van dien wijn, waarvan elke flesch thans op ongeveer 2,720,000 rthr. te staan komt, en dit is geen drukfout, heeft al het wonderbaarlijke eener legende, en evenwel zal het niemand in Duitschland in het hoofd komen de werkelijkheid der feiten en der statistiek, waarop deze berekening gegrond is, in twijfel te trekken. De kelders van Bremen zijn de oudste van alle kelders van Duitschland; zij zijn gelegen onder het raadhuis. Een dier kelders, de *Roos* genaamd, omdat een bronzen basrelief, eene roos voorstellende, daaraan tot sieraad dient, bevat den beroemden Rozenwijn, die thans twee en een halve eeuw oud is. In 1624 bragt men in dien kelder zes groote stukken Rhijnwijn, genaamd Johannisberger en evenveel stukken Hochheimer. Het aangrenzend gedeelte van den kelder bevat wijnen van dezelfde soort, niet minder kostbaar, hoewel eenige jaren minder oud; zij zijn geborgen in twaalf groote stukken, waarvan

elk den naam van een der twaalf apostelen draagt. In de andere gedeelten van den kelder bevinden zich verschillende wijnen van latere jaren. Naarmate men eenige flesschen van den Rozenwijn aftapt, vervangt men die door den wijn der apostelen; dezen door een jongeren wijn, enz., zoodat de kostbaarste stukken nooit geledigd worden. Zie hier de berekening hoe het komt, dat eene enkele flesch Rozenwijn meer dan twee millioen rth. kost. Een groot stuk wijn, bevattende 5 okshoofden van 204 flesschen, kostte in 1624 500 rth. De kosten van onderhoud van den kelder, de belastingen, den intrest van die som en den intrest op interest rekenende, zoude een okshoofd heden ten dage 555,657,640 rthr. kosten en bij gevolg eene flesch 2,723,810 rthr. en een glas of een achtste gedeelte eener flesch 340,476 rthr. Een burger van Bremen heeft het regt eene flesch te erlangen, wanneer hij ten zijnent een voornamen gast ontvangt, wiens naam in Duitschland of in Europa beroemd is. De stad Bremen zond vroeger somtijds eene flesch rozenwijn aan Goethe op diens verjaardag. Tijdens de Fransche bezetting hebben eenige generaals van het keizerrijk eene aanzienlijke hoeveelheid van dien kostbaren wijn gedronken; de burgers van Bremen beweren dan ook, dat hunne stad aan Frankrijk eene grootere schatting heeft betaald dan al de steden van Duitschland te zamen.

CHINA

De *China Mail* van 22 October bevat het navolgende:

Te Canton is in de afgeloopene week het nieuws van meer dan gewoon belang geweest. Het berigt wordt bevestigd van de val van Wu-Chau, en van den beklagenswaardigen toestand van de inwoners, door oorlog en hongersnood. Het bestuur met ongeveer duizend vertrouwelingen zijn naar Shan-King gevlugt, waar volgens ingewonnen berigten, de Keizersgezinden zich in groote massa's te land en te water versterkt hebben. Dit berigt is aangebragt door een der opstandelingen op wiens verklaring te vertrouwen valt, en die weinig hoop heeft dat de rebellen de westelijke rivier zullen kunnen bereiken; als zijnde de insurgenten aan deze zijde niet sterk genoeg om de keizerlijke troepen in den rug aan te vallen.

Hij rekent natuurlijk op de medewerking der geallieërden en het schijnt dat onze kanonneerbooten al de rivieren ten zuiden en westen van Canton ijverig onderzoeken.

Chinesche berigtgevers melden niet alleen dat vreemde schepen Chautsun en Kongmin bezocht hebben, met welke steden deze kolonie in tijd van vrede in dagelijksche gemeenschap is, maar zelfs tot Sainam in Sainshioui zijn afgevaren, het vereenigingspunt van de groote noordelijke en westelijke rivieren, omstreek halfweg tusschen Dhanking en de stad Canton. De gouverneur van Kwantaug schijnt niet hetzelfde vertrouwen als onze berigtgever te hebben in de sterkte van Shanking, en wenscht een kamp te vormen te Sainam tot welk einde hij elke jonk prest die troepen kan overvoeren. Zoo als vroeger reeds gemeld is, wil zijn eigen chineesch leger zich niet verroeren, en de bezetting van Manchu weigert detachementen aftestaan, tot dat de kwestie met de barbaren geregeld is. — Pihkwei heeft dierhalve gemeene zaak gemaakt met onzen ijverigen tegenstander Chau Kweitsih, wiens Sau-on vereeniging ontbonden werd kortelijk na de in beslag neming hunner papieren door commodore Elliot. — Yeh verzet zich tegen het in dienst nemen van Pehkwei; voorgevende hij noodeloos duizende tails Gouvernements-gelden zou verkwist hebben. Nadat Yeh aan Chau-kwee-tsih bevolen had 10,000 tails terug te betalen, bood de laatste aan 3,000 man te leveren, te bezoldigen door het comité te Canton gevestigd, maar tegen welk aanbod Yeh zich verzet heeft. Yeh is zoo verbitterd dat Pikhwei Chau-Kwee-tsih in dienst heeft genomen, dat hij op het punt stond den Keizer te vragen om Chau-Kwei-tsih uit zijne betrekking van ontvanger te ontslaan, welke post hij de laatste 15 jaren bekleed heeft.

Kort na het vorenstaande kwam het berigt dat Yeh zelf gevallen was. Brieven van Peking te Canton ontvangen berigten dat Yeh vier graden achteruit is gezet, en dat zijne waardigheid van Super-Intendant voor buitenlandsche zaken overgegaan is op Pihkwei: dit berigt vordert echter bevestiging. — Vrees voor gebrek bestaat te Canton niet. Rijst, goedkoop hier en te Macao, is door den gunstigen oogst nog goedkooper in het binnenland. De troepen blijven aandringen op betaling; te Haungshan is Samdua door het keizerlijk bestuur op zware contributie gesteld geworden. Tijdens hij ontvanger te Sheoghaie was, moet hij veel gelden verduisterd hebben en indien het gerucht waar is, dan is hij nu genoodzaakt geworden 100,000 tails te betalen, gevangen genomen, gegeeseld en op kettingen geknield, vastgekluisterd, en zijn huis en landelijke eigendommen verbeurd verklaard. — Tijdens de val van Shanghaie in September 1853, zegt men, heeft die man dezelfde som verduisterd, welke nu van hem gevorderd wordt.

KORT HANDELS-OVERZIGT.

SOERABAYA 30 *November* 1857.

Invoeren. De vraag naar *Lijnwaden* bepaalt zich voornamelijk tot gebleekte en ongebleekte katoenen, welke op hoogere prijzen worden gehouden, doch daar de tweede hand nog niet zeer genegen is, die in te willigen en het jaargetijde bovendien reeds ver gevorderd is, was de omzet niet groot.

Metalen. Met weinig handel tot vorige prijzen.

Van **Europesche Provisien** en andere artikelen van invoer is onze markt ruim voorzien.

Uitvoeren. *Arak*, zonder handel. *Koffij*. tot dus verre niet ter markt.

In *Suiker* hebben de volgende omzettingen plaats gehad; omstreeks 4000 pic. Stoom. hooge Nummers a *f* 20, 2000 pic. a *f* 18½ voor No. 16. — De Suiker-oogst van 1858—1859 van drie fabrieken geschat op 25000 picols is tot geheimen prijs op levering verkocht en na aankomst van de mail is de vrije beschikking. *Suiker* van eene fabriek, geschat op 3 a 4000 picols, gekocht a *f* 17 voor No. 16. voor de oogst van dit jaar, *f* 16 voor de oogst van 1858 en *f* 15. voor de oogst van 1859.

Rijst, schaars en goed prijshoudend.

Bevrachtingen. Het Nederlandsche schip *Senior*, is bevracht tegen *f* 90. per last voor Suiker; *f* 110. per last voor Huiden en *f* 100. per 1600 kilo's voor kurkuma. Het Amerikaansche schip *Helen Mar*. laadde Rijst voor Hongkong en Macao a 45 cents van één Dollar per picol.

Wisselkoers. Wissels op Nederland op 6/m. dato worden tot 107 % aangeboden.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerders.*	*Van*
Nov.	2	Nederlandsche	Maria Elisabeth Margaretha.	F. C. Bauditz.	Batavia.
„	3	Nederl. Ind.	St. Koning. der Nederlanden.	E. Lewis.	„
„	—	„ „	So-ookdin.	Said Achm. b. Kassan.	Samarang.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerders.*	*Naar*
Dec.	3	Nederl. Ind.	Alfulck.	S. A. K. b. A. Bararadja.	Molukkos via Balie.
„	—	„ „	Fatahal Eljoesoer.	S. Hass. b. A. Makawie.	Grissee.
„	5	„ „	St. Koning. der Nederlanden.	E. Lewis.	Sing. v. Sam. en Batavia.
„	—	Gouvernements	Stoom-sleper Kapt. van Os.	W. Glaser.	Banjermassing.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Bestemming*	*Agenten*
Nederlandsche	Generaal de Steurs.	F. Fokkens.	Nederland.	Fraser Eaton & Co.
Zweedsche	Equator.	A. Asander.	Zweden.	„ „ „ „
Nederl. Ind.	Ernst Willem.	J. C. Kruijmel.	Tjilatjap.	„ „ „ „
Nederlandsche	Nederland.	T. Ruiter.	Nederland.	„ „ „ „
„	Anna en Elise.	T. Jaski.	„	„ „ „ „
„	Willem de Clercq.	H. Ouwehand.	„	„ „ „ „
„	Drie Vrienden.	C. van der Zee.	Onbepaald.	„ „ „ „
Nederl. Ind.	Gertrude.	J. M. Sobels.	Sumanap.	„ „ „ „
Engelsche	Agincourt.	Pashley.	Onbepaald.	„ „ „ „
Nederl.	Louise Maria.	Tjebbes.	Nederland.	Schimmelpenninck & Co.
Amerikaansche	Yankee Ranger.	Stokmann.	In reparatie.	Mathieu & Co.
Nederlandsche	Senior.	K. L. Swart.	Nederland.	Van Eck & Co.
Fransche	Alice et Hélène.	Dulaurier.	Samarang.	„ „ „ „
Nederlandsche	Zeemeeuw.	Kaijser.	Nederland.	Ruyl Cramer & Co.

Aangekomen Passagiers.

Met het Ned. Ind. stoomschip *Koningin der Nederlanden*, kapitein van Langen, en fam., Mejufvr. Aiton, de heeren Waanders, Gallé, Limburg Brouwer, Sieburgh en fam., Loudon, Beth, Staverman, Wijnbrand, Lion, Walter, J. Wertheim, en 20 matrozen benevens Z. M. troepen en bannelingen.

Vertrokken Passagiers.

Met het Ned. Ind. stoomschip *Koningin der Nederlanden*, de heeren R. J. Oosterhoff, Mr. C. Sandenberg Mathiessen, H. v. d. Star, A. J. Anemaet, A. S. en J. D. Fransen v. d. Putte.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z. M. wachtschip Batavia; het stoomschip Suriname, de schoenerbrik Saparoea; de stoomschepen Samarang, Admiraal van Kinsbergen en Madura; de schepen Yankee Ranger, Equator, Louisa Maria, Ernst Willem, Djoedool Moebarak en Maria Elisabeth Margaretha; het stoomschip Ambon; de barken Fatal Maän, Sajjan Maskoor, Goansien, Generaal de Steurs, Stad Zierikzee, Fathal Kair, Machmoedie, Carin Cecilia, Fathool Barie, Nederland, Zeemeeuw. Djoedool Karim, Drie Vrienden, Antoinette, Koning Willem III. en Fathoor Rachman; de brikken Alice et Helène, Gatmeer en Rachmanie; de schoeners Egmond, Kiem Ingsoen, Hoseeng, Hing Thaij, Bella, Moostarie en So-ookdin; de kotters Riengit en Tedok.

PAMAKASSAN.

VERTROKKEN.

8 December. De Ned. Ind. bark *Tian Thaij*, gezagv. Liem Goan Ling, naar Palembang.

PASOEROEAN.

AANGEKOMEN.

30 Novemb. De Nederl. bark *Aldebaran*, gezagv. B. G. Meijboom, van Soerabaya.

1 Decemb. De Nederl. bark *Arij Scheffer*, gezagv. G. J. Kunst, van Soerabaya.

5 Decemb. Nederl. Ind. kotter *Paulina*, gezagv. Latip, van Soerabaya.

VERTROKKEN.

30 Novemb. Het Nederl. schip *Maria Elizabeth Margaretha*, gezagv. F. C. Bauditz, naar Soerabaya; 30 de Nederl. Ind. kotter *Paulina*, gezagv. Latip, naar Soerabaya.

5 Decemb. De Nederl. Ind. schoener *Carolina*, gezagv. Pa Noor, naar Bezoekie.

Uitvoer te Pasoeroean van den 28sten November tot en met den 5den December 1857.

Naar Soerabaya met het schip *Maria Elizabeth Margaretha*, gezagv. F. C. Bauditz.

8577 $^{18}/_{100}$ picols partic. suiker.

SUMANAP.

VERTROKKEN.

23 November. De Ned. Ind. schoener *Maria*, gezagv. Pa Jamaie naar Balie.

24 November. De Ned. Ind. schoener *Sophia*, gezagv. Siendoe Djaija, naar Soerabaya.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

De schoeners Sumanap, Mansoer en Tjilatjap.

Aan- en Uitvoer te Soerabaya van den 3den tot en met den 5den December 1857.

AANVOER.

Van Batavia en Samarang per het Ned. Ind. stoomschip *Koningin der Nederlanden*, gezagv. E. Lewis, agenten Fraser Eaton & Co.

5 balen manufacturen, Adam & Co; 5 collies regalen, 22 kisten en balen manufacturen, Fraser Eaton & Co; 1 kist papier, Major Matzen & Co; 6 kisten chitzen, Mathieu & Co; 5 kisten ginghans, van Leeuwen & Co; 1 kist specie, 1 vat wijn, 50 kisten sigaren, 3 kistjes regalen, 17 kisten en balen manufacturen, koopmanschappen en kleinigheden, Order.

Van Batavia per de Ned. Ind. schoener *Katjong*, gezagv. Pa Ardie, agenten Major Matzen & Co.

3 centrifugal machines, 5 kisten ijzer suiker vormen, 1 kist machinerien, 16 vaten bier, 76 zakken klapper-schil, 1 pak lood, 1 pak boeken, 3 balen hennip, 409 stuks ijzer, Major Matzen & Co.

Van Samarang per de Ned. Ind. schoener *So-ookdin*, gezagv. Said Achmat bin Kasim, agent Gezagvoerder

17 balen drills, Mathieu & Co; 90 genever kelders, met de daar bij behoorende ledige flesschen, 21 balen drills, 1 kist 1 krandjang inhd. wagentuigen, Adam & Co; 3 kisten politoer, Gebr. Kocken; 106 collies lijnwaden, kramerijen, verfwaren, koopmanschappen en kleinigheden, diverse Arabieren.

UITVOER.

Naar Grissee per de Ned. Ind. bark *Gatmeer*, gezagv. Sech Schan bin Said Baoesir.

Ballast.

Naar Moluccos en Balie per de Ned. Ind. bark *Alfulk*, gezagv. Sech Abdul Kadir Baradja.

2 kisten lijnwaden, van Leeuwen & Co; 20 vaatjes boter, Schimmelpenninck & Co; 2 kisten geweeren, Kruer von Oven & Co; 3 kisten gedr. katoen, Mc Millan Marten & Co; 3 vaten boslemmer messen, Adam & Co; 3 kisten chitzen, Mathieu & Co; 20 vaatjes crepe kruid, Adam & Co; 3 picols jav. koperwerk, 4 picols roode wijn, 3 kisten thee, 12 picols suiker, 13 picols rotting, 30 picols dendeng, 2 picols zw. peper, 1 kist inhd. lijnwaden en kleinigheden, diverse Arabieren.

Naar Amsterdam per het Ned. schip *Senior*, gezagv. K. L. Swart.

85 $^{50}/_{100}$ picols rotting, 30 picols tegaranghout, 3083 $^{61}/_{100}$ picols suiker, van Eck & Co; 2000 picols kurkuma, 4000 stuks koe en buffelhuiden, Fraser Eaton & Co; 50% kistjes sigaren, Gebr. van Delden; 4502 $^{83}/_{100}$ picols suiker, Ruyl Cramer & Co.

Marktprijzen.

SUIKER N°. 16 per picol. *f* 17.—
KOFFIJ per picol
RIJST (CARGA) per kojang *f* 135 à *f* 145.—
Id. (WITTE) „ „ *f* 165 à *f* 180.—
KOEHUIDEN per 100 st. *f* 400 à *f* 600.—
ARAK per legger *f* 100.—
OLIE (KLAPPER)
OLIE (KATJANG)
KADJANG MATTEN
ROTTING *f* 8 à *f* 9.—
WISSELKOERS 107 %.

GEDRUKT BIJ E. FUHRI & CO TE SOERABAYA.